

Ημέρα Άγριας Ζωής 2026 – Αρωματικά και Φαρμακευτικά Φυτά

Автор(и): Растителна защита
Дата: 03.03.2026 Брой: 3/2026



Η Παγκόσμια Ημέρα Άγριας Ζωής του 2026 προωθεί τη δημόσια συμμετοχή και ευαισθητοποιεί για τον ρόλο των φαρμακευτικών και αρωματικών φυτών για την ανθρώπινη υγεία, την πολιτιστική κληρονομιά και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Το θέμα της Παγκόσμιας Ημέρας Άγριας Ζωής, που παρατηρείται παραδοσιακά στις 3 Μαρτίου, φέτος είναι «Φαρμακευτικά και Αρωματικά Φυτά: Διατηρώντας την Υγεία, την Κληρονομιά και τα Μέσα Διαβίωσης» (WWD2026). Τονίζει τη σημασία αυτών των ειδών τόσο για την ανθρώπινη υγεία και ευημερία όσο και για την οικολογική ισορροπία.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) αναγνωρίζει τη σημασία των φαρμακευτικών και αρωματικών φυτών, ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες χώρες, όπου το 70-95% του πληθυσμού βασίζεται στην παραδοσιακή ιατρική για την πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας. Αυτά τα φυτά αποτελούν τη βάση πολλών συστημάτων υγείας και παραμένουν ζωτικής σημασίας για τη σύγχρονη φαρμακευτική, καθώς πολλές ενεργές φαρμακευτικές ενώσεις προέρχονται άμεσα ή έμμεσα από φυσικές πηγές, παρά τις εξελίξεις στη συνθετική χημεία.

Περίπου 50.000-70.000 είδη φαρμακευτικών και αρωματικών φυτών (ΦΑΦ) συλλέγονται παγκοσμίως, από τα οποία εκτιμάται ότι περίπου 1.500 περιλαμβάνονται στα παράρτημα της Σύμβασης για το Διεθνές Εμπόριο Ειδών της Άγριας Πανίδας και Χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση (CITES), με πάνω από 800 να καταγράφονται στο Παράρτημα II της CITES. Οι πρακτικές καλλιέργειας και άγριας συλλογής για τα ΦΑΦ παρέχουν ζωτικούς πόρους για πολλά νοικοκυριά παγκοσμίως, με έναν στους πέντε ανθρώπους να βασίζεται σε άγρια φυτά, φύκη και μύκητες για τροφή και εισόδημα.

Τα παγκόσμια έσοδα από την παραδοσιακή κινεζική ιατρική ανήλθαν σε 83 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ το 2012. Οι ετήσιες δαπάνες στον τομέα της παραδοσιακής ιατρικής στη Δημοκρατία της Κορέας ήταν 7,4 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ το 2009, και οι ιδιωτικές δαπάνες για φυσικά προϊόντα στις Ηνωμένες Πολιτείες ήταν 14,8 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ το 2008. Η ευρωπαϊκή αγορά για βοτανοφαρμακευτικά συμπληρώματα και φυτικά φάρμακα αποτιμάται σε 7,4 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ ετησίως.

Τα φαρμακευτικά και αρωματικά φυτά παίζουν καθοριστικό ρόλο στην υποστήριξη των οικοσυστημάτων σταθεροποιώντας τα εδάφη, προωθώντας τη βιοποικιλότητα και παρέχοντας απαραίτητους πόρους για επικονιαστές, όπως οι μέλισσες και οι κολιμπρί. Ωστόσο, πολλά από αυτά τα πολύτιμα είδη αντιμετωπίζουν αυξανόμενες απειλές από την καταστροφή των βιοτόπων, την υπερσυλλογή και το παράνομο εμπόριο, καθιστώντας τη διατήρησή τους παγκόσμια προτεραιότητα.

Πέρα από τις ιατρικές τους εφαρμογές, τα φαρμακευτικά και αρωματικά φυτά συμβάλλουν επίσης στην ανάπτυξη διαφόρων βιομηχανιών, συμπεριλαμβανομένων των καλλυντικών, των τροφίμων και, πιο αξιοσημείωτα, αποτελούν μια πολύτιμη πηγή γενετικών πόρων. Οι παραγόμενοι γενετικοί πόροι από φαρμακευτικά φυτά χρησιμοποιούνται για διάφορες εφαρμογές στη γεωργία, την ιατρική και τη διατήρηση του περιβάλλοντος. Η διασφάλιση της διαμοιρασμού των οφελών

είναι απαραίτητη και μπορεί να παρέχει κίνητρα για τη διατήρηση και τη βιώσιμη χρήση της άγριας ζωής (Στόχος 13 του Παγκόσμιου Πλαισίου Βιοποικιλότητας Κουνμίνγκ-Μόντρεαλ).

Πάνω από το 20% των φυτικών ειδών που χρησιμοποιούνται παγκοσμίως για φαρμακευτικούς και αρωματικούς σκοπούς θεωρούνται απειλούμενα με εξαφάνιση στον Κόκκο Κατάλογο της IUCN, κυρίως λόγω υπερσυλλογής, απώλειας βιοτόπων, κλιματικής αλλαγής και ανορθόλογου ή παράνομου διεθνούς εμπορίου. Η ευαισθητοποίηση, η ενίσχυση των κανονισμών και η διασφάλιση της βιωσιμότητας της συλλογής και του εμπορίου είναι ζωτικής σημασίας για την επιβίωση αυτών των ανεκτίμητων φυτικών πόρων στη φύση.

Φαρμακευτικά και Αρωματικά Φυτά στη Βουλγαρία

Η Βουλγαρία είναι η μόνη χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση με εξειδικευμένο Νόμο για τα Φαρμακευτικά Φυτά (2000), ο οποίος ρυθμίζει τη διατήρηση και τη βιώσιμη χρήση αυτών των πόρων. Περίπου 770 είδη φυτών στη χώρα, ή περίπου το 19% της χλωρίδας, είναι φαρμακευτικά, με σχεδόν 760 από αυτά να είναι αγριοφυτά. Περίπου 250 είδη χρησιμοποιούνται για εμπορικούς σκοπούς.



Ο πλούσιος ανάγλυφος, τα ποικίλα εδάφη και οι ειδικές κλιματικές συνθήκες καθορίζουν την υψηλή ποικιλομορφία της φυτικής ζωής στη Βουλγαρία. Η αιώνια σύνδεση των ανθρώπων με τη

φύση αντανακλάται στις βουλγαρικές παραδόσεις, τις γιορτές και τα μέσα διαβίωσης.

Ετησίως, συλλέγονται στη χώρα πάνω από 10.000 τόνοι βοτάνων, και οι περιφερειακές επιθεωρήσεις περιβάλλοντος και υδάτων ελέγχουν τις δραστηριότητες περίπου 690 σημείων συλλογής βοτάνων, αναφέρει το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Υδάτων.

Η ακατάλληλη συλλογή ή η εξάντληση των βιοτόπων μπορεί να οδηγήσει σε ταχεία μείωση των πληθυσμών, μετατρέποντας ακόμη και ευρέως διαδεδομένα είδη σε σπάνια και ευάλωτα. Η διατήρηση και η βιώσιμη χρήση των φαρμακευτικών φυτών είναι απαραίτητη τόσο για τη διατήρηση των φυσικών πόρων και της βιοποικιλότητας, όσο και για την υποστήριξη των τοπικών κοινοτήτων που βασίζονται σε αυτά για τα μέσα διαβίωσής τους, καθώς και για τη διασφάλιση της διαθεσιμότητάς τους για τις μελλοντικές γενιές.